

Bruxelles, 31.3.2015.
COM(2015) 145 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Izvešće o primjeni Uredbe (EU) br. 211/2011 o građanskoj inicijativi

1. UVOD

Europska građanska inicijativa (ECI) jedna je od najvažnijih novosti uvedenih Ugovorom iz Lisabona¹, a cilj joj je intenzivnije uključivanje građana u oblikovanje programa na razini EU-a. Jedna od glavnih koristi tog alata jest povezivanje istomišljenika diljem kontinenta, omogućujući na taj način paneuropske rasprave o pitanjima koja su građanima važna. Procjenjuje se da su organizatori građanskih inicijativa već prikupili šest milijuna izjava o potpori za razna područja djelovanja, a 10 % registriranih inicijativa doseglo je prag od jednog milijuna potpisa.

Zahvaljujući europskoj građanskoj inicijativi građanima je omogućeno izravno povezivanje s institucijama EU-a kako bi mogli raspravljati o ključnim pitanjima na europskoj razini. Cilj je daljnje jačanje demokratskog legitimiteta Unije. Komisija europskoj građanskoj inicijativi pridaje iznimnu važnost i u potpunosti se zauzima za djelovanje tog instrumenta kako bi se njegov potencijal u potpunosti ostvario.

Pravila i postupci koji se odnose na građansku inicijativu utvrđeni su Uredbom² koju su Europski parlament i Vijeće donijeli u veljači 2011. i koja je stupila na snagu 1. travnja 2012. Sve države članice provode Uredbu³. Člankom 22. Uredbe predviđa se da Komisija do 1. travnja 2015. i svake tri godine nakon toga Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o primjeni te Uredbe.

Analiza Komisije, kako je opisana u ovom izvješću, podupire se redovitim povratnim informacijama dionika, uključujući organizatore građanskih inicijativa⁴, izravno ili putem istraživanja ombudsmana na vlastitu inicijativu, studijom Europskog parlamenta, raznim publikacijama, konferencijama itd. Osim toga, u obzir se uzimaju informacije i mišljenja država članica⁵ koji su prikupljeni u okviru stručne skupine Komisije za građansku inicijativu⁶.

---

¹ Članak 11. stavak 4. Ugovora o Europskoj uniji i članak 24. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, koji se odnosi na građanstvo Unije

² Uredba (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o građanskoj inicijativi (SL L 65/1, 11.3.2011.).

³ Odredbama koje su donijele neke države članice potaknuta su pitanja o sukladnosti koja su, uz iznimku dviju država članica, riješena.

⁴ Podaci povezani s prikupljanjem izjava o potpori temelje se na samo tri podnesene inicijative jer su to jedini službeni podaci dostupni Komisiji i državama članicama.

⁵ S obzirom na različite prakse država članica pojedinosti dostupnih podataka međusobno se razlikuju. Posebno treba napomenuti da se europska građanska inicijativa na Hrvatsku primjenjuje tek od njezina pristupanja EU-u (srpanj 2013.).

⁶ Za više informacija vidi <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/legislative-framework>.

2. TRENUTAČNO STANJE

U postupak europske građanske inicijative uključeno je više koraka. Kako bi pokrenuli građansku inicijativu, organizatori moraju osnovati „građanski odbor”. Prije nego što mogu započeti s prikupljanjem izjava potpisnika o potpori, Komisija predloženu inicijativu mora registrirati. Nakon potvrđivanja registracije organizatori moraju u roku od jedne godine dobiti dovoljnu potporu za postizanje potrebnih pragova.

Komisija je od travnja 2012. primila 51 zahtjev za registraciju predloženih građanskih inicijativa. Od toga je 31 inicijativa bila registrirana (16 registracija u 2012., devet u 2013., pet u 2014. i jedna u 2015.). Trenutačno se prikupljaju izjave o potpori za tri inicijative⁷.

Razdoblje prikupljanja isteklo je za 18 inicijativa (10 drugih⁸ inicijativa povučeno je prije isteka razdoblja prikupljanja izjava o potpori). Od navedenih 18 inicijativa tri su dosegnule potreban broj izjava o potpori te su dostavljene Komisiji. Za dvije među njima već je primljen službeni odgovor Komisije: „Voda i odvodnja su ljudsko pravo! Voda je javno dobro, a ne roba!” – „Right2Water” („Pravo na vodu”) i „One of us” („Jedan od nas”). Komisija ispituje treću inicijativu „Stop Vivisection” („Ne vivisekciji”), a odgovor će biti primljen do 3. lipnja 2015. (vidi i točku 3.e).

Kriterije registracije nije ispunilo 20 predloženih inicijativa, stoga ih Komisija ne može registrirati.

Registrirane						Neregistrirane
Prikupljanje je u tijeku	Inicijative koje su organizatori i povukli	Prikupljanje izjava o potpori je zaključeno ⁹	Zaključene inicijative bez potrebne potpore ¹⁰	Inicijative podnesene Komisiji – čeka se odgovor Komisije	Inicijative na koje je Komisija odgovorila	Registracija je odbijena
3	10	3	12	1	2	20
31						

⁷ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/ongoing>

⁸ Četiri od njih povučene su i potrebno ih je ponovno registrirati.

⁹ Komisija službeno ne raspolaže informacijama o tome jesu li organizatori uspjeli prikupiti potreban broj izjava o potpori.

¹⁰ Komisija nema službene informacije o točnom broju prikupljenih izjava o potpori za te inicijative.

Šest građanskih odbora odlučilo je pred Općim sudom pokrenuti postupak protiv Komisije zbog njezinih odluka o odbijanju registracije njihovih predloženih inicijativa¹¹. Organizacijski odbor inicijative „One of us” osporio je Komunikaciju Komisije¹². Rješavanje svih navedenih predmeta je u tijeku.

Europska ombudsmanica primila je dvije pritužbe organizatora inicijativa. Ombudsmanica je jednu od njih već zaključila¹³ te utvrdila da u postupanju Komisije nije bilo nepravilnosti. Analiza ombudsmanice za drugi predmet još je u tijeku¹⁴.

3. PROVEDBA POSTUPKA EUROPSKE GRAĐANSKE INICIJATIVE

U nastavku se navode informacije o provedbi postupka europske građanske inicijative u koracima životnog ciklusa inicijative.

a. Građanski odbor

Europsku građansku inicijativu mora organizirati građanski odbor sastavljen od najmanje sedam građana EU-a s boravištem u sedam različitih država članica i koji imaju dovoljno godina da imaju pravo glasati na izborima za Europski parlament. Kod Komisije se registrira samo sedam članova potrebnih za ispunjavanje ovog uvjeta.

---

¹¹ Predmeti T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12, T-646/13

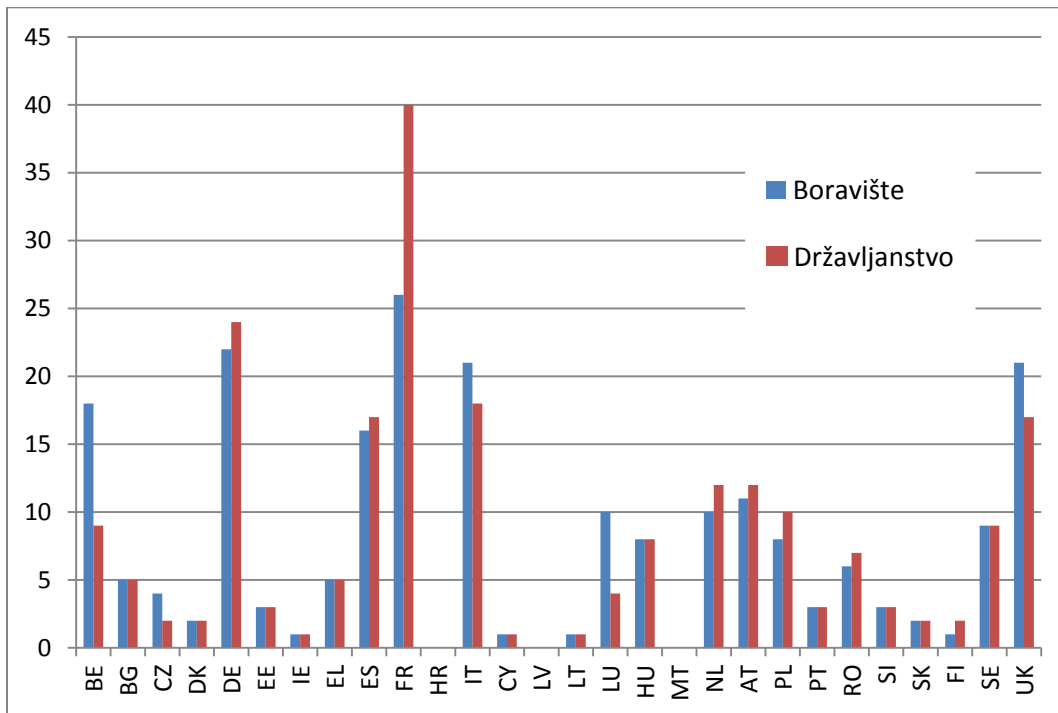
¹² Predmet T-561/14

¹³ Pritužba 2013/2071

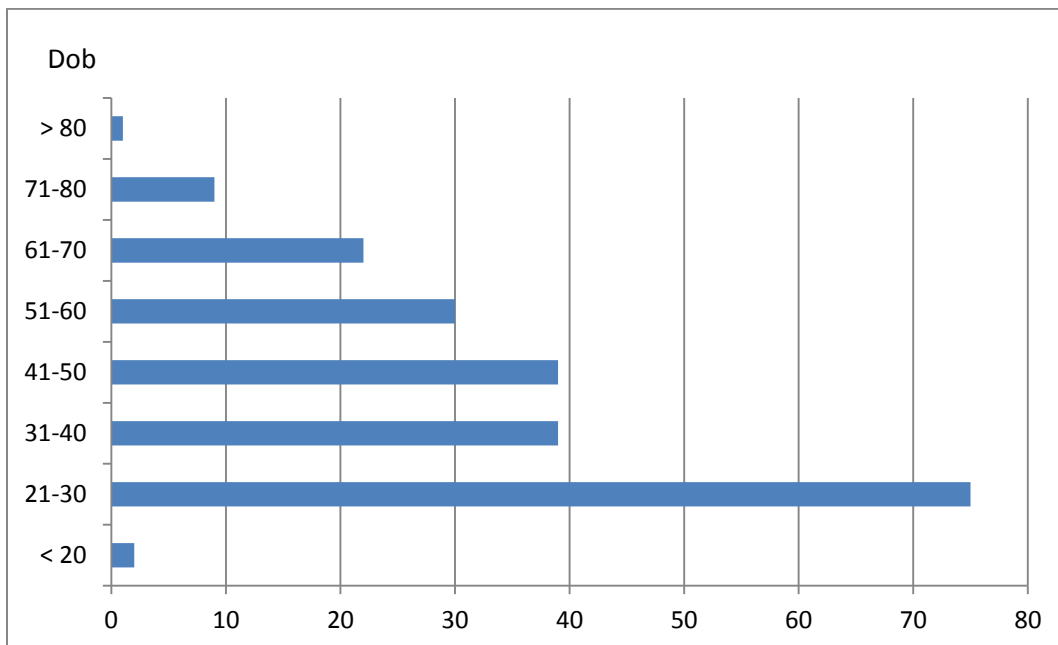
¹⁴ Pritužba 2014/402

Statistički podaci o članovima građanskog odbora

– Boravište i državljanstvo članova odbora registriranih inicijativa:

– Dob članova odbora registriranih inicijativa:

b. Registracija

Da bi bila registrirana, predložena inicijativa mora biti u skladu s uvjetima iz članka 4. stavka 2. Uredbe, kojim se zahtijeva da je građanski odbor sastavljen i da su osobe za kontakt određene, da je razvidno da predložena građanska inicijativa ne izlazi iz okvira ovlasti Komisije da podnese prijedlog pravnog akta Unije za provedbu Ugovorâ, da građanska inicijativa nije očito uvredljiva, isprazna i uznemirujuća i nije u suprotnosti s vrijednostima Unije, kako su utvrđene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji. Registrirana je 31 predložena inicijativa, kojima je obuhvaćen niz područja – od okoliša, mobilnosti i obrazovanja do razvojne suradnje i društvenih pitanja¹⁵.

Dvadeset predloženih inicijativa nije bilo moguće registrirati¹⁶ jer je razvidno da su izašle iz okvira ovlasti Komisije da podnese prijedlog pravnog akta Unije za provedbu Ugovorâ. Sve odluke o odbijanju registracije objavljene su na *web*-mjestu europske građanske inicijative.

c. Prikupljanje izjava o potpori

Organizatori moraju prikupiti izjave o potpori u roku od 12 mjeseci od datuma kada Komisija registrira njihovu predloženu inicijativu.

Inicijativu ima pravo poduprijeti svaki građanin EU-a koji ima dovoljno godina da ima pravo glasati na izborima za Europski parlament. U skladu s Uredbom potpisnici u tu svrhu moraju ispunjavati uvjet da su državljanstvom ili boravištem povezani s određenom državom članicom i dostaviti osobne podatke, omogućujući na taj način predmetnoj državi članici da provjeri izjave o potpori. Ti zahtjevi razlikuju se među državama članicama¹⁷. Zbog tih odstupanja nekim građanima EU-a onemogućeno je da podrže određenu građansku inicijativu¹⁸. Navedeno stanje prouzročilo je kritike i nezadovoljstvo organizatora i potpisnika među kojima velik broj smatra da bi različito postupanje i brojni osobni podaci koje zahtijevaju neke države članice, uključujući ponekad osobni identifikacijski broj, mogli mnoge građane odvratiti od davanja potpore.

---

¹⁵ Potpuni popis dostupan je u registru europskih građanskih inicijativa: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative>

¹⁶ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/non-registered>

¹⁷ Suprotno tomu, Komisijinim prvotnim prijedlogom Uredbe predviđali su se jedinstveni zahtjevi za sve države članice kojima bi se svim europskim građanima koji ispunjavaju uvjet o starosti omogućilo da podrže građansku inicijativu. Međutim, uzimajući u obzir ishod međuinstitucijskih pregovora, konačnom Uredbom o građanskoj inicijativi sada se predviđaju zahtjevi koji se razlikuju među državama članicama.

¹⁸ Trenutačno se to uglavnom odnosi na irske i britanske državljanke s boravištem u Bugarskoj, Češkoj, Francuskoj, Austriji i Portugalu te izvan EU-a.

Zahtjevi su utvrđeni Prilogom III. Uredbi koji se na zahtjev predmetne države članice može izmijeniti delegiranim aktom Komisije. Komisija i dalje ulaže napore u poticanju država članica da pojednostavne svoje zahtjeve.

Nekoliko država članica već je pozitivno odgovorilo na pozive Komisije za pojednostavnjenje. Izmjena Priloga III., koji je stupio na snagu 8. listopada 2013., sadržavala je izmjene koje su predložile Španjolska, Irska, Francuska, Luksemburg, Nizozemska i Slovenija. Posebno treba napomenuti da je Nizozemska svojim državljanima koji žive izvan Nizozemske omogućila da potporu daju na nizozemskom obrascu, a Španjolska građanima EU-a koji nisu njezini državljani, ali imaju boravište u Španjolskoj da daju potporu na španjolskom obrascu, čime se smanjio broj građana kojima je uskraćeno pravo da podrže inicijativu. Drugom izmjenom koju je Komisija donijela u ožujku 2015. i koju trenutačno ispituju Europski parlament i Vijeće¹⁹ nadalje se pojednostavnjuju zahtjevi za Latviju, Maltu i Švedsku.

Potpisnici mogu dati potporu u papirnatom obliku ili putem interneta, na temelju obrazaca koji su u skladu s predloškom iz Priloga III. Uredbi. Osim toga, moguće je podržati inicijativu uporabom „naprednog elektroničkog potpisa”²⁰. Dosad nije zabilježena njegova uporaba.

Oko 55 % izjava o potpori za tri inicijative („Right 2Water”, „One of us” i „Stop Vivisection”) prikupljeno je putem interneta.

Inicijativa	Izjave o potpori prikupljene u papirnatom obliku	Izjave o potpori prikupljene putem interneta
<i>Right 2Water</i>	oko 20 %	oko 80 %
<i>One of us</i>	oko 70 %	oko 30 %
<i>Stop Vivisection</i>	oko 40 %	oko 60 %

Nakon registracije predložene inicijative organizatori mogu Komisiji dostaviti i prijevode predložene inicijative na bilo kojem službenom jeziku EU-a. Prije objavljivanja Komisija potvrđuje da ne postoji očigledna i znatna neusklađenost između prijevoda i izvornika u pogledu naziva, predmeta i ciljeva predložene inicijative. Objavljivanjem prijevoda organizatorima se omogućuje da se tom jezičnom inačicom koriste za opis svoje predložene inicijative koja je uključena u službene obrasce izjava o potpori.

¹⁹ Parlament i Vijeće imaju pravo uložiti prigovore u roku od dva mjeseca nakon donošenja izmjene.

²⁰ U smislu Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ.

U registru europskih građanskih inicijativa objavljeno je ukupno više od 300 prijevoda. Predložene inicijative prevedene su u prosjeku na 11 jezika. Četiri inicijative prevedene su na sve službene jezike EU-a. Otprilike trećinu prijevoda organizatori su prije njihova objavljivanja morali revidirati (jednom ili više puta).

Internetsko prikupljanje

U skladu s člankom 6. Uredbe organizatori moraju prije početka prikupljanja izjava o potpori putem interneta uspostaviti sustav internetskog prikupljanja i potvrditi ga kod nadležnog tijela države članice²¹ u kojoj će prikupljeni podaci biti pohranjeni.

Da bi ih se potvrdilo, sustavima se među ostalim mora osigurati sigurno prikupljanje i pohranjivanje podataka potpisnika, u skladu s tehničkim specifikacijama utvrđenima Provedbenom uredbom Komisije (EU) br.1179/2011.

Organizatori mogu zatražiti potvrđivanje prije ili poslije registracije predložene inicijative kod Komisije. Međutim, datum početka razdoblja prikupljanja u svim je slučajevima datum registracije predložene inicijative kod Komisije, bez obzira na to je li sustav organizatora već potvrđen ili ne. U većini slučajeva organizatori nisu potvrdili svoj sustav prije registracije svoje inicijative kod Komisije. To znači da iako su mogli započeti s prikupljanjem potpore u papirnatom obliku, rok za internetsko prikupljanje bio je manji od 12 mjeseci. Potvrđivanje sustava prije registracije odgovarajućih inicijativa nadležnim tijelima država članica uzrokuje poteškoće jer provjeru moraju obaviti bez sigurnosti da će predmetna inicijativa biti registrirana.

Kako je predviđeno Uredbom o europskoj građanskoj inicijativi i u okviru programa ISA (Interoperabilna rješenja za uprave)²², Komisija je razvila računalni program otvorenog koda za internetsko prikupljanje koji je besplatno dostupan od 22. prosinca 2011. Već je objavljeno osam verzija računalnog programa Komisije, uz postupna poboljšanja dodavanjem novih funkcija i ažuriranjem programa.

Organizatori se mogu koristiti računalnim programom Komisije (s izmjenama ili bez njih) ili drugim računalnim programima po vlastitom izboru. Za uspostavu cjelovitog sustava organizatori moraju pronaći poslužitelje za udomljavanje (u skladu s tehničkim specifikacijama) kako bi instalirali računalni program.

Ubrzo nakon početka primjene Uredbe prvi organizatori inicijativa požalili su se na poteškoće u pronalaženju prikladnih i povoljnih pružatelja usluga udomljavanja za uspostavu svojih sustava. Uzimajući u obzir navedenu prepreku koja je onemogućila organizatorima da započnu prikupljati izjave o potpori putem interneta, Komisija im je iznimno ponudila da,

---

²¹ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-online-systems>

²² <http://ec.europa.eu/isa/>

izvan granica njezinih obveza koje proizlaze iz Uredbe, svoje sustave internetskog prikupljanja besplatno udome na njezinim poslužiteljima.

Osim toga, Komisija je donijela političku odluku da za sve inicijative registrirane do 31. listopada 2012. i kako bi se nadoknadilo kašnjenje uzrokovano tim logističkim problemom, iznimno prihvati izjave o potpori prikupljene do 1. studenoga 2013.

Od 31 registrirane inicijative za njih 21 izjave o potpori prikupljale su se putem interneta. Dvije od njih („Right2Water” i „30 km/h - making the streets liveable!”) bile su udomljene na privatnim poslužiteljima, a njihove sustave potvrdilo je nadležno tijelo u Njemačkoj²³. Za sve ostale prihvaćena je prethodno opisana Komisijina ponuda udomljavanja te je njihove sustave potvrdilo nadležno tijelo u Luksemburgu²⁴.

Osim toga, svi organizatori koji su izjave o potpori prikupljali putem interneta koristili su se računalnim programom koji im je Komisija stavila na raspolaganje.

d. Provjera izjava o potpori

U skladu s člankom 15. Uredbe države članice odredile su nadležna tijela²⁵ za provjeru izjava o potpori²⁶.

Od nadležnih tijela svih država članica zatraženo je da provjere izjave o potpori. Izjave o potpori za tri inicijative („Right 2Water”, „One of us” i „Stop Vivisection”) provjerilo je 26 država članica, a dvije države članice provjerile su izjave o potpori za samo jednu ili dvije njih.

Sveukupno, nadležna tijela potvrdila su valjanost gotovo 90 % izjava o potpori prikupljenih za navedene tri inicijative. Slični rezultati zabilježeni su za izjave o potpori prikupljene u papirnatom obliku i izjave o potpori prikupljene putem sustava internetskog prikupljanja.

Za sve tri inicijative većina nadležnih tijela potvrdila je više od 80 % izjava o potpori, a rezultat manji od 60 % zabilježilo je samo jedno nadležno tijelo.

Provjera uporabom nasumičnog uzorkovanja provedena je u 17 država članica (među njima u samo četiri u pogledu izjava o potpori prikupljenih u papirnatom obliku i samo u jednoj u pogledu izjava o potpori prikupljenih putem interneta). Nisu se mogla uočiti znatna odstupanja u rezultatima država članica koje su se koristile nasumičnim uzorkovanjem i država članica koje su provjeravale sve izjave o potpori.

---

²³ Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik (BSI)

²⁴ Centre des technologies de l'information de l'Etat

²⁵ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-verification>

²⁶ Svaka država članica provjerava izjave o potpori podnesene u skladu s člankom 8. Uredbe.

Kako bi se državama članicama pomoglo u postupku provjere, Komisija je u okviru programa ISA²⁷ razvila alat za potvrđivanje. Navedeni alat razvijen je na temelju postojećeg alata koji je razvio BSI, njemačko nadležno tijelo. Dosad se samo nekoliko država članica koristilo tim alatom.

e. Podnošenje i ispitivanje inicijativa za koje je prikupljen potreban broj izjava o potpori

Prvom inicijativom „Right2Water” podnesenom Komisiji 20. prosinca 2013. pozvalo se na „podnošenje zakonodavnog prijedloga koji će ostvariti ljudsko pravo na vodu i odvodnju na način kako ga prepoznaju Ujedinjeni narodi, te koji će promovirati vodoopskrbu i odvodnju kao javne usluge neophodne za sve”.

U skladu s Uredbom o europskoj građanskoj inicijativi, 17. veljače 2014. organizatore inicijative primili su Potpredsjednik Komisije zadužen za međuinstitucijske odnose i predstavnici relevantnih glavnih uprava. Istog se dana u Europskom parlamentu održalo javno saslušanje.

Odgovor Komisije donesen je 19. ožujka 2014. Komisija pozitivno odgovara na zahtjeve ako ima ovlasti djelovati na temelju Ugovora i ako se poštuju načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. U smislu daljnjeg postupanja u vezi s inicijativom „Right 2Water” Komisija se obvezala na niz mjera koje se postupno provode²⁸.

Drugom inicijativom „One of us” EU se pozvalo da „dokine financiranje aktivnosti koje podrazumijevaju uništavanja ljudskih zametaka, poglavito u područjima istraživanja, razvojne pomoći i javnog zdravstva”.

Navedena inicijativa Komisiji je podnesena 28. veljače 2014. Njezine organizatore primili su 9. travnja 2014. Povjerenica za istraživanje, inovacije i znanost te predstavnici relevantnih glavnih uprava. Javno saslušanje u Parlamentu održalo se 10. travnja 2014.

Komisija je 28. svibnja 2014. donijela komunikaciju u kojoj je objasnila da ne namjerava podnijeti zakonodavni prijedlog jer se važeći pravni okvir EU-a koji su nedavno donijeli Europski parlament i Vijeće smatra primjerenim²⁹.

Trećom inicijativom „Stop Vivisection” Komisiju se poziva „na stavljanje izvan snage direktive 2010/63/EU o zaštiti životinja koje se koriste u znanstvene svrhe i da predstavi novi

---

²⁷ <https://joinup.ec.europa.eu/software/vteci/description>

²⁸ Za više informacija vidi:

http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/followup_actions/citizens_initiative_en.htm

²⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20140701+RULE-211+DOC+XML+V0//EN&navigationBar=YES>

prijedlog koji ukida testiranje na životinjama te u zamjenu obavezuje - u biomedicinskim i toksikološkim istraživanjima - korištenje podataka izravno relevantnih za ljudsku vrstu.”

Navedena inicijativa podnesena je 3. ožujka 2015., a odgovor Komisije očekuje se do 3. lipnja 2015.

Broj potpisnika po državama članicama

„Right 2Water”

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
40549	1406	7575	0*	1236455	516	2513	33220	58051	0*	0	65223	2924	393	13252
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Ukupno	
5566	18245	1635	21469	57643	3962	13964	3176	17546	20988	14589	11579	7104	1659543	

* Potvrde o broju prikupljenih potpisa primljene su nakon isteka roka za podnošenje. DK: 3495
FR: 17247

U zelenoj boji: države članice u kojima je dosegnut prag (13)

„One of us”

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
5478	906	11468	7563	137874	2417	6679	52977	144827	83503	12778	623947	6407	9132	11646
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Ukupno	
5469	45933	23017	27271	24973	235964	65564	110405	3481	31951	1230	2468	26298	1721626	

U zelenoj boji: države članice u kojima je dosegnut prag (18)

„Stop Vivisection”

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
0	12598	4075	4610	164304	2502	3333	1952	47194	61818	0	690325	533	3167	4737
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Ukupno	
1291	26948	1662	9909	9208	38824	11305	1645	19507	12055	12495	7661	19472	1173130	

U zelenoj boji: države članice u kojima je dosegnut prag (9)

Raspodjela potpisnika pokazuje da su se organizatori usredotočili na određene države članice (posebno Njemačku u slučaju inicijative „Right 2Water” i Italiju za inicijative „One of us” i

„Stop Vivisection”) kako bi ostvarili cilj od jednog milijuna potpisnika, istovremeno osiguravajući da je prag dosegnut u sedam država članica. Dosadašnje iskustvo pokazalo je da je provođenje kampanje s jednakim intenzitetom u svim državama članicama poseban izazov za organizatore europskih građanskih inicijativa.

Podnošenje Komisiji

Uredbom se ne predviđa rok u kojem organizatori moraju Komisiji podnijeti inicijativu nakon što su njihove izjave o potpori provjerila nacionalna nadležna tijela. Rezultat toga jest da je za jednu inicijativu između završetka razdoblja prikupljanja i njezina podnošenja proteklo više od jedne godine.

Javna saslušanja u Europskom parlamentu

Radi provedbe članka 11. Uredbe i osiguranja potrebnih postupovnih mjera Europski parlament izmijenio je 2012. svoj Poslovnik³⁰.

Sukladno tomu, Europski parlament organizirao je dva saslušanja, prethodno navedena³¹. Komisiju je na saslušanjima predstavljao potpredsjednik za međuinstitucijske odnose (za „Right 2Water”) i povjerenica za istraživanje, inovacije i znanost te povjerenik za razvoj (za „One of us”).

f. Transparentnost: financiranje

U skladu s Uredbom organizatori su dužni pružiti informacije o svim izvorima financiranja i potpore većima od 500 EUR po godini i po sponzoru. Sve informacije organizatora mogu se pronaći u registru europskih građanskih inicijativa.

	Bez izvora financiranja	Ukupni iznos financiranja i potpore manji od 10 000 EUR	Ukupni iznos financiranja i potpore veći od 10 000 EUR
--	-------------------------	---	--

³⁰ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20140701+RULE-211+DOC+XML+V0//EN&navigationBar=YES>

³¹ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140210IPR35552/html/The-'Right2Water'-campaign-EP-hearing-on-first-European-Citizens'-Initiative> and <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140407IPR42621/html/European-Parliament-hearing-on-%E2%80%9COne-of-Us%E2%80%9D-European-Citizens%E2%80%99-Initiative>

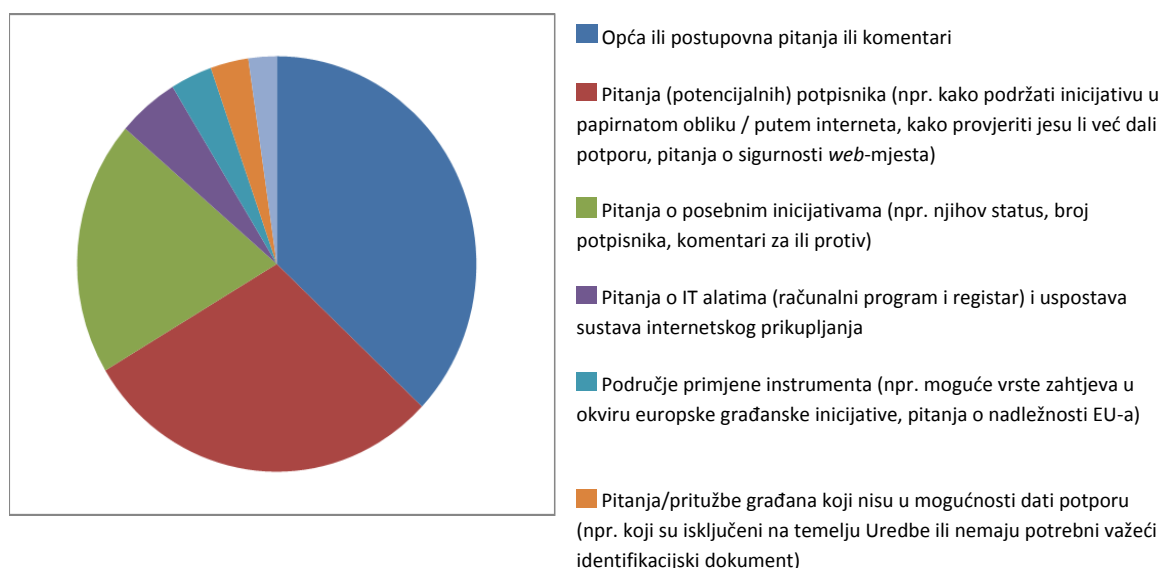
Broj inicijativa	14	9	8
------------------	----	---	---

Tri uspješne inicijative među osam su inicijativa za koje je primljeno više od 10 000 EUR financiranja i potpore („Right 2Water”: 140 000 EUR – „One of us”: 159 219 EUR – „Stop Vivisection”: 23 651 EUR).

g. Kontaktna točka

Komisija je u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe odredila kontaktnu točku za pružanje informacija i pomoć sa sjedištem u kontaktnom centru Europe Direct. Kontaktna točka odgovara na sva pitanja građana o pravilima i postupcima europske građanske inicijative na svim službenim jezicima EU-a. Od travnja 2012. odgovorila je na više od 1 080 pitanja.

Zahtjevi prema vrsti pitanja

Komisija preko navedene kontaktne točke neslužbeno odgovora na pitanja potencijalnih organizatora o tome može li se predloženu građansku inicijativu registrirati prije nego što Komisiji službeno podnesu zahtjev za registraciju. Od travnja 2012. Komisija je odgovorila na otprilike 15 pitanja tog tipa. Tim se odgovorima ne dovodi u pitanje službeni odgovor Komisije nakon zahtjeva za registraciju predložene građanske inicijative.

Osim usluge koju pruža kontaktni centar Europe Direct, organizatorima inicijativa podršku izravno pružaju službe Komisije. Nakon što su predloženu inicijativu registrirali, organizatori se mogu izravno obratiti službama Komisije putem svojeg računa na *web*-mjestu Komisije (od travnja 2012. odgovoreno je na više od 85 zahtjeva) ili elektroničkom poštom (oko 125

zahtjeva). I tehnička podrška povezana s računalnim programom Komisije za internetsko prikupljanje i udomljavanje sustava internetskog prikupljanja pruža se elektroničkom poštom (gotovo 300 zahtjeva) i putem platforme JoinUp³². Podrška se, kad god je to potrebno, pruža i putem posebnih sastanaka, telefonskih razgovora i videokonferencija.

4. OCJENA PROVEDBE

Komisija smatra da se europska građanska inicijativa u potpunosti provodi.

Činjenica da su sve faze životnog ciklusa europske građanske inicijative uspješno zaključene za dvije inicijative, od registracije preko uspješnog prikupljanja potrebne potpore do službenog odgovora Komisije, te da se za treću očekuje službeni odgovor i da je daljnje postupanje u vezi s inicijativom „Right 2Water” u tijeku, potvrđuje da se primjenjuju potrebni postupci i mehanizmi kako bi se osiguralo djelovanje europske građanske inicijative.

Međutim, Komisija je svjesna da su daljnja poboljšanja moguća. Dionici su tijekom posljednje tri godine utvrdili razne izazove u pogledu tog novog institucijskog i zakonodavnog okvira, koji je u rasponu od tehničkih i logističkih aspekata do pitanja političke prirode. Komisija želi posebno naglasiti sljedeće³³:

- Nedostatak pravne osobnosti građanskih odbora: nekoliko odbora izrazilo je zabrinutost zbog odgovornosti i prepreka, primjerice kad je riječ o prikupljanju sredstava i upravljanju zaštitom podataka, posebno imajući u vidu činjenicu da članovi odbora imaju boravište u najmanje sedam različitih država.
- Registracija: i dalje je velik izazov za organizatore jer je razvidno da je velik broj predloženih građanskih inicijativa izvan nadležnosti Komisije.
- Zahtjevi za potpisnike: razlike između uvjeta i osobnih podataka koji se zahtijevaju od potpisnika u različitim državama članicama i dalje je problem, osobito u slučajevima kada je građanima zbog toga uskraćeno pravo da podrže inicijativu. Komisija pozdravlja konstruktivan pristup država članica koje su dosad pozitivno odgovorile na pozive Komisije da ujednače i pojednostavne svoje zahtjeve (u pogledu podataka) iako su potrebni dodatni naponi da instrument europske građanske inicijative postane dostupniji.

---

³² <https://joinup.ec.europa.eu/software/ocs/home>

³³ Područja su navedena po redoslijedu iz poglavlja 2., koji odgovara raznim koracima životnog ciklusa europske građanske inicijative.

- Vremenski okvir životnog ciklusa europske građanske inicijative: organizatori su naveli da s obzirom na vrijeme potrebno za uspostavu sustava internetskog prikupljanja u većini slučajeva na raspolaganju imaju manje od 12 mjeseci za prikupljanje te da bi to trebalo ispraviti. Osim toga, nepostojanje određenog roka za podnošenje uspješne inicijative Komisiji može u institucijama i javnosti prouzročiti zbuđenost i nesigurnost.
- Provjera prijevoda predloženih inicijativa koje osiguravaju njihovi organizatori pokazala se suviše složenom. Organizatori su imali poteškoća s osiguranjem potrebne točnosti prijevoda, čak i na temelju komentara Komisije o njihovim prvim inačicama.
- Zahvaljujući Komisijinoj ponudi udomljavanja u pogledu internetskog prikupljanja uklonjena je najveća prepreka. Međutim, dionici su i dalje kritični u pogledu složenosti trenutnog postupka potvrđivanja i nisu potpuno zadovoljni s funkcijama računalnog programa Komisije. Osim toga, Komisija je udomljavanje ponudila kao privremenu i iznimnu uslugu, imajući u vidu da ta usluga nije predviđena Uredbom. Nadležna tijela nekoliko država članica nisu zadovoljna s mogućnošću ponudjenom organizatorima da potvrđivanje svojeg sustava zatraže prije nego što Komisija registrira njihovu predloženu inicijativu. Dva su sustava bila potvrđena, ali nikad upotrijebljena jer povezane inicijative Komisija nije mogla registrirati.

S obzirom na navedeno Komisija je nedavno naručila studiju o učincima informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) u okviru europske građanske inicijative³⁴, čije će rezultate uzeti u obzir pri donošenju mišljenja o postupku internetskog prikupljanja.

- Na aktivno sudjelovanje na obama javnim saslušanjima organiziranima u Europskom parlamentu nije bio pozvan nitko od dionika ili stručnjaka, osim samih organizatora europske građanske inicijative.

Trebalo bi uložiti napore za organizaciju javnog saslušanja na način da se osigura da se čuju različita mišljenja i pogledi dionika. To je još utoliko važnije jer je tromjesečno razdoblje predviđeno Uredbom o građanskoj inicijativi za pripremu odgovora Komisije na uspješnu inicijativu iznimno kratko te ostaje malo vremena za organizaciju službenih savjetovanja s dionicima.

- Neki organizatori europske građanske inicijative (i drugi dionici) smatraju da u raznim fazama životnog ciklusa europske građanske inicijative nema dovoljno dijaloga i suradnje s Komisijom, osobito nakon donošenja Komunikacije Komisije o građanskoj inicijativi. Oni žele strukturiraniji postupak ispitivanja i daljnjeg postupanja te veću uključenost u taj postupak.

---

³⁴ Studija je poduprta programom ISA.

5. ZAKLJUČCI

Još je prerano za ocjenu dugoročnih učinaka europske građanske inicijative na institucijski i zakonodavni postupak EU-a. Komisija će u uskoj suradnji i koordinaciji s raznim dionicima i institucijama te u cilju poboljšanja instrumenta nastaviti pratiti razna pitanja povezana s europskom građanskom inicijativom i raspravljati o njima, posebno u pogledu prethodno navedenih.

U vezi s tim Komisija je sa zanimanjem primila na znanje studiju koju je proveo Europski parlament³⁵, zaključke istraživanja europske ombudsmanice na vlastitu inicijativu³⁶ i rezultate događanja „Dani europske građanske inicijative” koje od 2012. svake godine organiziraju Europski gospodarski i socijalni odbor te partneri iz civilnog društva³⁷.

Iako će se Komisija oslanjati na rezultat svoje studije o pitanju internetskog prikupljanja, koja je u tijeku, pri donošenju stajališta o tom važnom predmetu, ona će organizatorima inicijative i dalje nuditi iznimnu besplatnu uslugu udomljavanja koliko god je to potrebno.

Tim će se raznim postupcima kao i dosad pridonositi tekućim razmišljanjima institucija o europskoj građanskoj inicijativi. Komisija s veseljem isčekuje detaljnije diskusije sa zakonodavcem i izvješće Europskog parlamenta na vlastitu inicijativu u kojem će biti uzete u obzir diskusije na javnom saslušanju o europskoj građanskoj inicijativi koje su u veljači 2015. zajednički organizirali Odbor za ustavna pitanja i Odbor za predstavke.

---

³⁵ „Europska građanska inicijativa – prva iskustva u provedbi”, vidi:

[http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2014\)509982](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2014)509982)

³⁶ OI/9/2013/TN

³⁷ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-eci-day-2014>